

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Rok szkolny 2026/2027

Przedmiot: język polski

Poziom/klasa: VIII

Imię i nazwisko nauczyciela: Karolina Borowiak, Agnieszka Stefańska – Niewczas, Małgorzata Tomczak

I. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

OCENA ŚRÓDROCZNA/ROCZNA	WYMAGANIA EDUKACYJNE
2 – dopuszczający zapamiętywanie	Ocenę dopuszczającą otrzymuję, gdy: • wskazuję najważniejsze treści wysłuchanego utworu; • wskazuję temat wypowiedzi i podejmuję próbę pisania na temat; • rozpoznaję podstawowe zasady poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej; • wymieniam najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego i złożonego; • wskazuję elementy trójdzielnej kompozycji tekstu oraz akapity; • rozpoznaję cytaty w tekście; • redaguję zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje i dedykację, uwzględniając najważniejsze elementy; • wskazuję najważniejsze informacje w streszczanym tekście; • rozpoznaję cechy opisu, charakterystyki, sprawozdania oraz listu; • wskazuję tezę, hipotezę, argument i przykład; • rozpoznaję elementy opowiadania oraz dialog w tekście; • rozpoznaję reportaż, wywiad i artykuł oraz wskazuję ich podstawowe cechy; • wymieniam podstawowe zasady ortograficzne; • definiuję głoskę i literę; • definiuję pojęcia: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; • definiuję pojęcia: treść wyrazu, zakres wyrazu, język ogólnonarodowy, gwara, dialekt; • rozpoznaję części mowy na typowych przykładach; • rozpoznaję części zdania na typowych przykładach; • rozpoznaję zdania bezpodmiotowe;

	• wskazuję przykłady mowy zależnej i niezależnej; • definiuję pojęcia manipulacji i prowokacji językowej
3 – dostateczny zrozumienie	Ocenę dostateczną otrzymuję, gdy spełniam wymagania na ocenę dopuszczającą oraz: • opisuję tematykę wysłuchanego utworu; • wyjaśniam wartość wysłuchanego tekstu; • porównuję gatunki liryczne: pieśń, hymn, tren i fraszkę; • opisuję osobę mówiącą w wierszu oraz bohatera lirycznego; • wskazuję środki wyrazu artystycznego; • porównuję cechy noweli, powieści, opowiadania, legendy, baśni, przypowieści, mitu, bajki i epopei; • opisuję rodzaj narracji zastosowany w tekście; • wyjaśniam cechy dramatu jako rodzaju literackiego; • wskazuję w balladzie elementy charakterystyczne dla różnych rodzajów literackich; • wyszukuję informacje w tekstach popularnonaukowych, naukowych i publicystycznych; • wyjaśniam znaczenie prostych symboli i alegorii; • porównuję adaptację z tekstem oryginalnym; • rozpoznaję style: oficjalny, nieoficjalny, urzędowy i artystyczny; • opisuję własne stanowisko i podaję argumenty na jego poparcie; • opisuję cechy ogłoszenia, zaproszenia, zawiadomienia, życzeń i dedykacji; • streszczam, skracam i parafrazuję tekst; • opisuję cechy opisu, charakterystyki, sprawozdania i listu; • wyjaśniam zasady tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej; • opisuję zasady tworzenia opowiadania i dialogu; • opisuję funkcję poszczególnych form wypowiedzi w tekście; • wyjaśniam zasady poprawnej wymowy i akcentowania; • opisuję zasady ortograficzne i wyjątki od nich; • wyjaśniam mechanizm upodobień fonetycznych; • opisuję budowę wyrazów pochodnych; • opisuję sposób tworzenia i odmiany imiesłówów; • wyjaśniam funkcję imiesłowowego równoważnika zdania; • rozpoznaję wypowiedzenia wielokrotnie złożone; • porównuję różne odmiany słownictwa; • wyjaśniam różnice między treścią a zakresem wyrazu; • opisuję części mowy i części zdania; • wyjaśniam przykłady manipulacji i prowokacji językowej; • opisuję językowe sposoby osiągnięcia porozumienia; • wyjaśniam działanie podstawowych środków retorycznych;

	• porządkuję materiał potrzebny do tworzenia wypowiedzi; • opisuję cechy recenzji, rozprawki, podania, CV, listu motywacyjnego, przemówienia i wywiadu; • dokonuję prostych przekształceń tekstu.
4 – dobry zastosowanie	Ocenę dobrą otrzymuję, gdy spełniam wymagania na ocenę dostateczną oraz: • stosuję wiedzę o komizmie, kpinie i ironii podczas odbioru tekstów; • wykorzystuję konteksty biograficzne, historyczne, kulturowe i społeczne podczas odczytywania utworów; • stosuję poprawne formy imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców; • wykorzystuję sposoby wzbogacania słownictwa; • wykorzystuję wiedzę o homonimach, archaizmach i gwarach; • stosuję poznane sposoby interpretacji tekstów literackich i dzieł sztuki; • wykorzystuję umiejętność odróżniania opinii od faktu oraz fikcji od kłamstwa; • stosuję wiedzę o tragizmie i komizmie podczas omawiania utworów; • opisuję nadawcę i adresata wypowiedzi; • rozpoznaję gatunki liryczne i wskazuję ich cechy; • wykorzystuję środki stylistyczne i określám ich funkcje; • porównuję cechy gatunkowe poznanych utworów epickich; • stosuję pojęcia związane ze światem przedstawionym; • wykorzystuję słownictwo dotyczące dramatu; • opisuję cechy ballady; • wykorzystuję umiejętność odczytywania aforyzmów i anegdot; • stosuję wiedzę o perswazji w analizowanych przekazach; • wykorzystuję wiedzę o środkach pozajęzykowych w teatrze i filmie; • stosuję odpowiedni styl wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej; • stosuję przejrzystą i logiczną kompozycję wypowiedzi; • wykorzystuję argumenty poparte przykładami; • stosuję zasady poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej; • redaguję poprawne formy użytkowe; • tworzę plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi; • stosuję cechy gatunkowe w opisie, charakterystyce, sprawozdaniu i liście; • stosuję właściwe słownictwo rozprawki; • wykorzystuję elementy charakterystyki pośredniej w opowiadaniu; • stosuję formanty do tworzenia wyrazów pochodnych; • wykorzystuję wiedzę o słowotwórstwie; • porównuję treść i zakres wyrazów; • stosuję językowe sposoby osiągnięcia porozumienia.

5 – bardzo dobry analiza	Ocenę bardzo dobrą otrzymuję, gdy spełniam wymagania na ocenę dobrą oraz: • analizuję znaczenie archaizmów, gwar i archaizacji w tekstach; • interpretuję teksty literackie oraz inne dzieła sztuki na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; • analizuję informacje zawarte w tekście i odnoszę się do przedstawionych opinii; • interpretuję tragizm i komizm bohaterów oraz sytuacji literackich; • analizuję nadawcę i adresata wypowiedzi, odwołując się do fragmentów tekstu; • uzasadniam przynależność utworów do określonych rodzajów i gatunków literackich; • analizuję osobę mówiącą w wierszu oraz bohatera lirycznego; • analizuję funkcje środków stylistycznych i ich wpływ na wymowę utworu; • stosuję słownictwo związane z dramatem; • interpretuję symbole i alegorie występujące w tekstach kultury; • interpretuję aforyzmy i anegdoty; • analizuję elementy retoryki oraz ich funkcje; • uzasadniam skuteczność językowych i pozajęzykowych środków perswazji; • analizuję funkcje środków pozajęzykowych w teatrze i filmie; • stosuję zasady poprawności językowej, stylistycznej, ortograficznej i interpunkcyjnej; • wykorzystuję bogate słownictwo we własnych wypowiedziach; • redaguję poprawne i funkcjonalne formy użytkowe; • analizuję i uzasadniam oceny postaci literackich oraz rzeczywistych; • stosuję środki językowe odpowiednie do adresata, sytuacji i celu wypowiedzi.
6 – celujący tworzenie i ewaluacja	Ocenę celującą otrzymuję, gdy spełniam wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz: • tworzę samodzielne, spójne, logiczne i oryginalne wypowiedzi, w których prezentuję własne stanowisko oraz argumentuję z wykorzystaniem różnych kontekstów kulturowych; • tworzę oryginalne teksty wyróżniające się sposobem ujęcia tematu; • interpretuję sensy symboliczne i przenośne tekstów kultury, wykorzystując wiedzę o języku; • oceniam funkcję środków językowych i stylistycznych w tekstach kultury; • projektuję różnorodne formy wypowiedzi dostosowane do określonego celu i odbiorcy; • tworzę własne teksty o wysokim poziomie poprawności językowej i stylistycznej; • oceniam zjawiska językowe oraz świadomie wykorzystuję je we własnych wypowiedziach; • projektuję samodzielne działania służące poszerzaniu wiedzy o języku i literaturze; • tworzę wypowiedzi świadczące o samodzielnym i twórczym rozwijaniu zainteresowań polonistycznych.

II. Interpretacja poziomów ocen:

- **Ocena 2 – dopuszczający:** Uczeń odtwarza podstawowe fakty, pojęcia, definicje, terminy (wymienia, wskazuje, rozpoznaje)
- **Ocena 3 – dostateczny:** Uczeń rozumie i wyjaśnia sens informacji (opisuje, streszcza, porównuje)
- **Ocena 4 – dobry:** Uczeń wykorzystuje wiedzę w typowych sytuacjach, rozwiązuje standardowe zadania
- **Ocena 5 – bardzo dobry:** Uczeń analizuje związki (porównuje, argumentuje i uzasadnia) oraz ocenia rozwiązania i wyciąga wnioski
- **Ocena 6 – celujący:** Uczeń samodzielnie tworzy nowe rozwiązania, formułuje wnioski i rozwiązuje nietypowe zadania

III. Uwagi:

- Każdy wyższy poziom obejmuje wymagania z niższych poziomów
- Dokument stanowi podstawę do oceniania klasyfikacyjnego